

УДК:332.142(4-6ЄС)+339.92

JEL Classification: F15, F29, O19, O29

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2021-4.84.02>

В. Ф. Кифяк, д.е.н., професор,

<http://orcid.org/0000-0001-7632-5248>

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,

О. В. Кифяк, д.е.н., доцент,

<http://orcid.org/0000-0003-3689-8548>

Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича,

м. Чернівці

ДУНАЙСЬКА СТРАТЕГІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ОБЛАСТЕЙ-УЧАСНИЦЬ

Анотація

Актуальність. Постановка проблеми. Дунайська стратегія ЄС спрямована на забезпечення інфраструктурного, екологічного, соціально-економічного та інституційного розвитку регіону. Під макрорегіональною стратегією розуміють інтегроване рамкове правове поле, що створюється за рішенням Європейської ради. Її учасники можуть отримувати допомогу від структурних та інвестиційних фондів Євросоюзу для вирішення питань розвитку та подолання проблем, спільних для усього географічного регіону.

Водночас, області України – учасники Стратегії – досі не мають формалізованого стратегічного бачення своєї участі у Стратегії ЄС для Дунайського регіону із чітко визначеними цілями та пріоритетами, а також інструментами їх досягнення. Невирішеною проблемою залишається організація співпраці на рівні бізнес-структур, громадських організацій, закладів науки, освіти, медицини, спорту та ін. Потребують досліджень питання ресурсного забезпечення та їх раціонального використання, збереження навколишнього середовища та біорозмаїття регіону.

Мета дослідження полягає у встановленні основних напрямків участі регіонів України у Дунайській стратегії ЄС, визначенні переваг областей-учасниць та встановленні впливу Стратегії на соціально-економічний, інфраструктурний та екологічний розвиток областей-учасниць.

Методи. Методологічною основою дослідження стало використання таких методів: аналізу – для визначення основних видів спільної діяльності; порівняння – для встановлення відмінностей окремих показників соціально-економічного розвитку та визначення переваг областей-учасниць у Дунайській стратегії ЄС.

Результати дослідження. На основі аналізу головних напрямів Дунайської стратегії ЄС та аналізу природно-ресурсного потенціалу, стану освітнього рівня та професійної підготовки населення областей-учасниць визначено основні види спільної діяльності спрямовані на розвиток культури і туризму, розширення контактів між людьми, збереження біорозмаїття, заповідників, якості води, повітря та земель, створення єдиного транспортного комплексу, поліпшення системи освіти та ін. На основі порівняння окремих показників соціально-економічного розвитку встановлено диспропорції регіонального розвитку та визначено шляхи подолання, зокрема окреслено конкурентні переваги, які підсилюють значення областей України у реалізації Стратегії.

Практичне значення. Визначення конкурентних переваг розвитку областей-учасниць у Дунайській стратегії ЄС має важливе значення для формування програм соціально-економічного розвитку та розробки заходів з реалізації Стратегії.

Перспективи подальших досліджень. Важливими напрямками подальших наукових досліджень є питання розбудови національної системи стійкості та посилення співпраці з країнами Дунайського регіону щодо протидії епідеміям, надзвичайним ситуаціям. Потребують вивчення екологічні питання, у тому числі проблеми забруднення річкових та морських вод.

Ключові слова: Дунайська стратегія, розвиток, області-учасниці, головні напрямки, показники, конкурентні переваги.

Кількість джерел: 14, кількість таблиць: 2.

Vasyl Kyfyak, Doctor of Economics Sciences, Professor,
<http://orcid.org/0000-0001-7632-5248>

Chernivtsi Institute of Trade and Economics of KNUTE,

Oleksandr Kyfyak, Doctor of Economics Sciences,
Associate Professor,

<http://orcid.org/0000-0003-3689-8548>

Y. Fedkovich Chernivtsi National University,
Chernivtsi

EUROPEAN UNION STRATEGY FOR THE DANUBE REGION AND ITS IMPACT ON THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE PARTICIPATING REGIONS

Summary

The EU Danube Strategy aims to ensure the infrastructural, ecological, socio-economic and institutional development of the region. At the same time, the regions of Ukraine participating in the Strategy, still do not have a formalized strategic vision of their

participation in the EU Strategy for the Danube region with clearly defined goals and priorities, as well as tools to achieve them. An unresolved problem is the organization of cooperation at the level of business structures, public organizations, institutions of science, education, medicine, sports, etc. The issues of resource provision and their rational use, conservation of the environment and biodiversity of the region require further research.

Analysis of the main directions of the EU Danube Strategy and analysis of the natural resource potential, the state of the educational level and professional training of the population in the participating regions, gave the basis for defining the main types of joint activities aimed at developing culture and tourism, expanding contacts between people, preserving biodiversity, reserves, water quality, air and land, as well as for the creation of a single transport complex and for improving the education system, etc. Based on a comparison of individual indicators of socio-economic development, the disproportions of regional development are established and ways to overcome them are determined, in particular, competitive advantages enhancing the significance of the regions of Ukraine in Strategy implementation are identified.

Determination of the competitive advantages of the participating regions' development in the Danube Strategy is of utter importance in the formation of socio-economic development programs and working out the measures for the implementation of the Strategy.

Keywords: Danube Strategy, development, participating areas, main directions, indicators, competitive advantages.

Number of sources – 14, number of tables – 2.

Прискорення територіальної інтеграції України та підвищення конкурентоспроможності, досягнення позитивних результатів через розвиток і практичне впровадження політичних рамок, інструментів, послуг, а також визначення пілотних інвестицій певною мірою може забезпечити транснаціональне співробітництво.

Однією з чотирьох макрорегіональних стратегій Європейського Союзу (ЄС) є Стратегія для Дунайського регіону, яка була прийнята в кінці 2010 року та затверджена Радою ЄС 24 червня 2011 року [1], та нова Дунайська транснаціональна Програма 2021-2027 [2].

Постановка проблеми. Стратегія спрямована на забезпечення інфраструктурного, екологічного, соціально-економічного та інституційного розвитку регіону.

Під макрорегіональною стратегією розуміють інтегроване рамкове правове поле, що створюється за рішенням Європейської ради.

Його учасники можуть отримувати допомогу від структурних та інвестиційних фондів Євросоюзу для вирішення питань розвитку та подолання проблем, спільних для усього географічного регіону.

Водночас, області України – учасники Стратегії – досі не мають формалізованого стратегічного бачення своєї участі у Стратегії ЄС для Дунайського регіону із чітко визначеними цілями та пріоритетами, а також інструментами їх досягнення. Невирішеною проблемою залишається організація співпраці на рівні бізнес-структур, громадських організацій, закладів науки, освіти, медицини, спорту та ін. Потребують дослідження питання ресурсного забезпечення та їх раціонального використання, збереження навколишнього середовища та біорозмаїття регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато науковців визначальним у виконанні Стратегії ЄС для Дунайського регіону вважають дотримання визначених пріоритетних напрямів, спрямованих на формування єдиної територіальної політики, дотримання екологічної рівноваги, торговельну інтеграцію, розвиток інституційного середовища тощо. Так, зокрема, Коріна Турші пропонує порівняльний огляд між Стратегіями регіону Балтійського моря та Дунайського регіону, відзначаючи значення європейської територіальної політики та пропонуючи нові джерела фінансування [3].

Мухтар Гаджізада та Флорент Марсіак досліджують власне природу регіоналізму в Чорноморському регіоні, зосереджуючи увагу на торговельній інтеграції та моделях внутрішньорегіональної та міжрегіональної торгівлі [4].

Петсі Хілі розглядає досвід формування міських і регіональних просторових стратегій та зосереджує увагу на інституційній роботі [5].

Філіп Веллер, виконавчий секретар у Міжнародній комісії із захисту ріки Дунай, акцентує увагу на дотриманні екологічної рівноваги в Дунайському регіоні, зазначаючи, що «тільки за

допомогою підтримки й відновлення сприятливих екологічних умов у цьому регіоні та у водах Дунаю є можливим досягнення сталого розвитку, і цей принцип відбито у стратегії з розвитку цього регіону» [6, с.11].

Враховуючи те, що Стратегія ЄС для Дунайського регіону є важливим чинником розвитку прикордонних територій на кордоні з Євросоюзом та інструментом досягнення євроінтеграційних прагнень України, питання організації співпраці та залучення фінансових ресурсів, виконання екологічних, інфраструктурних та інституційних проєктів потребують подальших досліджень.

Мета дослідження полягає у встановленні основних напрямів участі регіонів України у Дунайській стратегії ЄС, визначенні переваг областей-учасниць та встановленні впливу Стратегії на соціально-економічний, інфраструктурний та екологічний розвиток областей-учасниць.

Виклад основного матеріалу. Учасниками Дунайської стратегії ЄС є 14 країн. Серед них – 9 країн Євросоюзу (Німеччина, Австрія, Словаччина, Чеська Республіка, Угорщина, Словенія, Хорватія, Румунія, Болгарія), три балканські країни, які є кандидатами або потенційними кандидатами на членство в ЄС (Сербія, Боснія і Герцеговина, Чорногорія), а також Україна і Молдова.

Для Дунайської стратегії ЄС характерним є об'єднання адміністративних одиниць вищезазначених країн, прилеглих до умовного центру чи географічного об'єкту (в даному випадку – річки Дунай), внаслідок чого створюється таксонометрична одиниця вищого рівня.

Головними напрямками Дунайської стратегії ЄС є:

1. «Взаємопоєднання у регіоні», що передбачає розвиток водних та інших транспортних шляхів, розвиток сталої енергетики та об'єднання людей, зокрема завдяки розвитку туризму.

2. «Захист довкілля», який охоплює питання якості водних ресурсів, оцінки природоохоронних ризиків, збереження

біологічного розмаїття, природних ландшафтів, забезпечення безпеки ґрунтів та повітря.

3. «Розбудова добробуту» – включає в себе питання підвищення освітнього рівня та професійної підготовки населення, розвитку конкурентоспроможності регіонів.

4. «Посилення регіону» – передбачає співпрацю у вирішенні питань інституційної спроможності та безпеки залучених країн.

Українська частина Дунайського регіону в адміністративному плані представлена 4 областями, частково розташованими в басейні р. Дунай та її притоків: Одеська (має безпосередній вихід до Кілійського гирла р. Дунай), Чернівецька та Івано-Франківська (на території яких розташовані витoki річок Прут та Сірет), а також Закарпатська (знаходиться у басейні річки Тиса). Загальна площа української частини Дунайського регіону складає 68,1 тис. кв. км із загальною чисельністю населення 5,9 млн осіб.

Державною програмою розвитку транскордонного співробітництва на 2021—2027 роки одним з пріоритетних напрямів визначено реалізацію в Україні Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програми. Виконання цієї програми сприятиме:

- посиленню інституційної спроможності участі України в реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону (удосконаленню нормативно-правової бази з реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програми);

- забезпеченню належного функціонування Національного контактного пункту та Національної системи управління та контролю за виконанням Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми);

- залученню коштів міжнародної технічної допомоги для реалізації проєктів транскордонного співробітництва у рамках Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону;

- забезпеченню координації узгоджених дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо активізації участі України у реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програми;

- забезпеченню співвиконання Україною разом з іншими країнами Плану дій з реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону та цілей Дунайської транснаціональної програми [7].

Аналіз головних напрямів Дунайської стратегії ЄС та природно-ресурсного потенціалу, стану освітнього рівня та професійної підготовки населення областей-учасниць сприяв визначенню основних видів спільної діяльності, спрямованих на розвиток культури і туризму, розширення контактів між людьми, збереження біорозмаїття, заповідників, якості води, повітря та земель, створення єдиного транспортного комплексу, поліпшення системи освіти та ін.

Так, наприклад, в областях-учасницях Дунайської стратегії ЄС зосереджено найбільший туристичний потенціал для розвитку багатьох видів туризму. Тільки природно-рекреаційний потенціал (ПРП) цих областей складає 17,7% від сумарного ПРП України (табл. 1).

Таблиця 1

**Природно-рекреаційний потенціал областей-учасниць
Дунайської стратегії ЄС***

Області-учасниці Дунайської стратегії ЄС	Природно-рекреаційний потенціал (ПРП)		
	Всього, % від сумарного ПРП України	у тому числі, %	
		ресурсів відпочинку і туризму	ресурсів санаторно- курортного лікування
Закарпатська	7,036	57	43
Івано-Франківська	3,929	84	16
Одеська	5,012	41	59
Чернівецька	1,744	79	21

*Джерело: складено авторами на основі [8, с.197-198].

Як видно з табл. 1, найбільшим ПРП характеризується Закарпатська та Одеська області, де зосереджено 43 та 59 відсотків відповідно ресурсів санаторно-курортного лікування, що є вагомим фактором впливу на розвиток туризму в Дунайському регіоні.

Важливе значення відводиться спільному виконанню різноманітних проєктів, спрямованих на забезпечення координації узгоджених дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо розвитку культури та туризму, контактів між людьми, моніторингу екологічних ризиків, збереження біорозмаїття, заповідників, якості повітря та земель та ін.

Наведемо приклад: «У рамках Дунайської транснаціональної програми в Івано-Франківській області впроваджуються 2 проєкти. Облдержадміністрацією підготовлено 4 проєктні заявки (проєкти) в рамках Стратегії ЄС для Дунайського регіону та подано їх на узгодження до центральних органів виконавчої влади. Здійснюється робота з виконання Плану заходів щодо забезпечення реалізації в Україні Стратегії ЄС для Дунайського регіону на 2021-2023 роки та Плану заходів головування України у Стратегії ЄС для Дунайського регіону у період з 01.11.2021 до 31.10.2022, де загалом на 2022-2026 рр. на спів фінансування проєктів, що реалізуються на території Івано-Франківської області із залученням міжнародної технічної допомоги, на конкурсній основі виділено 25 млн грн» [9].

Ми здійснили аналіз аналітичних показників економічного потенціалу українських областей-учасниць в Дунайській стратегії ЄС (зокрема таких, як кількість населення, трудові ресурси, обсяги ВРП, обсяги основного капіталу та ін.), які характеризують розвиток продуктивних сил регіону насамперед з кількісного боку, та показників рівня соціально-економічного розвитку (обсяги виробництва і споживання ВРП, матеріальних благ і послуг на душу населення, рівень продуктивності праці), які відображають якісний стан суспільного виробництва, природних і людських ресурсів. Ці дослідження свідчать про значне відставання наших регіонів за багатьма економічними та соціальними показниками від регіонів ЄС,

що підтверджується порівнянням таких показників, як ВВП на душу населення та середньомісячна зарплата в країнах-учасниках у Дунайській стратегії ЄС (табл. 2). В Україні ці показники в рази менші порівняно з країнами ЄС.

Таблиця 2

Окремі соціально-економічні показники за країнами-учасниками Дунайської стратегії ЄС*

№ місця	Країна	ВВП на душу населення в \$ за даними МВФ (2021 р.)	Місячна середня зарплата в євро (2021 р.)
1.	Австрія	53 793	3705,88
2.	Німеччина	50 787	3812,50
3.	Словенія	28 939	2218,49
4.	Чехія	25 806	1249,64
5.	Словаччина	21 383	1258,82
6.	Угорщина	18 527	1066,67
7.	Хорватія	15 807	1261,0
8.	Румунія	14 863	742,40
9.	Болгарія	11331	637,29
10.	Чорногорія	8837	844,0
11.	Сербія	8793	723,0
12.	Боснія і Герцоговина	6647	861,0
13.	Україна	4960	567,1
14.	Молдова	4791	420,0

* Джерело: складено авторами на основі [10; 11].

Встановлені диспропорції соціально-економічного розвитку країн-учасниць Дунайської стратегії ЄС свідчать про необхідність змін економічної політики України, спрямованої на підвищення вартості одного з основних виробничих ресурсів – робочої сили, що призведе до зростання платоспроможності населення, формування стимулів нагромадження капіталу, технічного прогресу тощо. Негативним явищем в економіці України є тінізація, яка позначилася на всіх сферах суспільного життя, гальмує та викривляє соціально-економічні реформи, що суттєво впливає на обсяги і структуру ВВП, та спотворює реальний стан економіки. Важливість становлення диспропорцій за ВВП підтверджують відомі українські науковці Лідія Шинкарук та Анатолій Вдовічен, які зазначають, що «одним з найважливіших методів ідентифікації диспропорцій є зіставлення ВВП України з іншими країнами за

виробничим методом та методом кінцевого використання, що дозволяє визначити відмінності і структурні характеристики диспропорцій ВВП країни» [12, с. 67].

Вищезазначені області України, що беруть участь у Дунайській стратегії ЄС, мають багато конкурентних переваг, які підсилюють їхнє значення у реалізації Стратегії. Це, насамперед, вигідне прикордонне розташування та розвинена транспортна (залізнична, автомобільна та авіаційна) інфраструктура. Тут розташовані 5 міжнародних аеропортів. Окрім цього, як зазначає С.Гриневецький, «Одеська область має розвинений морегосподарський комплекс з 7 морських торговельних портів, 3 з яких – Рені, Ізмаїл, Усть-Дунайськ з портовими пунктами Кілія та Вилкове, розташовані безпосередньо на Дунаї. Наявність власного глибоководного судового ходу Дунай-Чорне море по гирлу Бистре також значно збільшує транспортно-транзитний потенціал регіону. Транзитні можливості регіону збільшилися після відкриття поромної переправи Орловка – Ісакча між Україною та Румунією» [13]. Це один із успішних інфраструктурних проєктів, що покращують мобільність у Дунайському регіоні (1-й пріоритет Дунайської стратегії ЄС), який разом із реконструкцією автотраси Одеса-Рені істотно покращили транспортний зв'язок між Україною, Румунією і Болгарією.

Області-учасниці мають також значний природний потенціал та можливості для розвитку енергетики з використанням відновлювальних джерел. Тільки в Одеській області зосереджено 23% генеруючих потужностей сонячної енергетики України. Інтенсивно розвивається «зелена енергетика» і в областях Карпатського регіону. Характерною рисою для них є великі площі природоохоронних територій. До конкурентних переваг відноситься і значний рекреаційно-оздоровчий та туристичний потенціал. Серед активів областей-учасниць у Дунайській стратегії ЄС – високий рівень залучення неурядового сектора та досвід участі у транскордонному співробітництві в рамках єврорегіонів «Верхній Прут», «Карпатський» та «Нижній Дунай».

Сергій Гриневецький підтверджує переваги областей-учасниць та зазначає, що участь у Європейській Стратегії Дунайського регіону для України є не лише одним з напрямів європейської інтеграції, але й важливим інструментом державної регіональної політики. Він робить акцент на перевагах Дунайського регіону України, серед яких вигідне географічне розташування, розвинена інфраструктура, значна площа природоохоронних земель, туристичний та рекреаційно-оздоровчий потенціал [14].

Для областей-учасниць відкриваються нові можливості, які дозволяють забезпечити загальне економічне зростання, приплив інвестицій у ці регіони і перетворення їх на своєрідні «локомотиви» розвитку економіки, що призведе до поступового піднесення економіки всієї країни.

Висновки. Отже, здійснивши аналіз природно-ресурсного потенціалу інфраструктурного забезпечення, вигідного географічного розташування областей-учасниць Дунайської стратегії ЄС, а також її головних напрямів, визначено конкурентні переваги, які підсилюють їх значення у реалізації Стратегії. Встановлено, що ефективне використання можливостей Дунайської стратегії ЄС дозволяє цим областям-учасницям від України разом з іншими учасниками Дунайського регіону виявляти та вирішувати проблеми взаємопоєднання у регіоні та його посилення, захисту довкілля та розбудови добробуту та краще використовувати наявний у них спільний потенціал.

Таким чином, всі учасники Дунайської стратегії ЄС отримують користь від посилення співпраці, що робить їхню політику більш ефективною, ніж при самотійному вирішенні тих самих питань.

Подальших наукових досліджень потребують питання розбудови національної системи стійкості та посилення співпраці з країнами Дунайського регіону щодо протидії епідеміям, надзвичайним ситуаціям. Важливими є екологічні питання, у тому числі проблеми забруднення річкових та морських вод.

Список використаних джерел:

1. EU Strategy for the Danube Region. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/danube/factsheet_eusdr_en.pdf (дата звернення: 04.12.2021).
2. Danube Transnational Programme 2021-2027. URL: <https://www.interreg-anube.eu/uploads/media/default/0001/43/ab7b047b3aab27ba6d5a1a0e866e20ba86b5aaca.pdf> (дата звернення: 04.12.2021).
3. Corina Turşie (2015). Macro-regional Strategies of European Integration. What can the Danube Region Learn from the Baltic Sea Region? *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, no. 183, pp. 1–10. URL: <https://pdf.sciencedirectassets.com/277811/1-s2.0-S1877042815X00243/1-s2.0-S1877042815031146/main.pdf?X-Amz-Security> (дата звернення: 04.12.2021).
4. Hajizada M., Marciacq F. (2013). New regionalism in Europe's Black Sea Region: the EU, BSEC and changing practices of regionalism. *East European Politics*, no. 29(3), pp. 305-327.
5. Healey P. (2004). The treatment of space and place in the new strategic spatial planning in Europe. *International journal of urban and regional research*, no. 28 (1), pp. 45-67.
6. Стратегія ЄС стосовно Дунайського регіону. Комплексне вирішення загальних проблем. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag37/mag37_uk.pdf (дата звернення: 05.12.2021).
7. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021–2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 408. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programi-rozvitku-transkordonnogo-s140421> (дата звернення: 05.12.2021).
8. Менеджмент туристичної індустрії / В. П. Руденко та ін. Чернівці : ЧНУ ім. Федьковича, 2019. 504 с.
9. Регіональна цільова програма розвитку міжнародного співробітництва та промоції Івано-Франківської області на 2022–2026 роки : Розпорядження Івано-Франківської облдержадміністрації від 23.10.2021 № 400. URL: [www.if.gov.ua>storage>app>uploads>public](http://www.if.gov.ua/storage/app/uploads/public) (дата звернення: 05.12.2021).
10. World Economic Outlook Database-October 2021. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2021/October> (дата звернення: 06.12.2021).
11. Розміри заробітної плати в Європі. URL: <https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/zarplata-v-ievropi.html> (дата звернення: 06.12.2021).
12. Шинкарук Л. В., Вдовічен А. А. Макроекономічні диспропорції України: особливості формування та механізми регулювання. Чернівці, 2018. 487 с.
13. Гриневецький С. Відсутність належної уваги до Дунайського регіону негативно вплинуло на його соціально-економічне становище. URL: <https://oda.odessa.gov.ua/vidsutnist-nalezhnoyi-uvagy-do-dunajskogo-regionu-negativno-vplynulo-na-jogo-soczialno-ekonomichne-stanovyshhe-sergij-gruneveczkyj/> (дата звернення: 06.12.2021).
14. Одеська область і Стратегія ЄС для Дунайського регіону: можливості та перспективи в контексті майбутнього головування України. URL: <https://niss.gov.ua/news/novyny-nisd/odeska-oblast-i-stratehiya-yes-dlya-dunaysko-ho-rehionu-mozhlyvosti-ta-perspektyvy> (дата звернення: 06.12.2021).

References:

1. EU Strategy for the Danube Region. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/danube/factsheet_eusdr_en.pdf (Accessed 04 December, 2021).
2. Danube Transnational Programme 2021-2027. URL: <https://www.interreg-anube.eu/uploads/media/default/0001/43/ab7b047b3aab27ba6d5a1a0e866e20ba86b5aaca.pdf> (Accessed 04 December, 2021).
3. Corina, Turşie (2015). Macro-regional Strategies of European Integration. What can the Danube Region Learn from the Baltic Sea Region? *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, no. 183, pp. 1–10. URL: <https://pdf.sciencedirectassets.com/277811/1-s2.0-S1877042815X00243/1-s2.0-S1877042815031146/main.pdf?X-Amz-Security> (Accessed 04 December, 2021).
4. Hajizada, M., Marciacq, F. (2013). New regionalism in Europe's Black Sea Region: the EU, BSEC and changing practices of regionalism. *East European Politics*, no. 29(3), pp. 305-327.
5. Healey, P. (2004). The treatment of space and place in the new strategic spatial planning in Europe. *International journal of urban and regional research*, no. 28 (1), pp. 45-67.
6. EU Strategy for the Danube Region. Comprehensive solution to common problems. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag37/mag37_uk.pdf (Accessed 05 December, 2021).
7. On approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation for 2021-2027: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of April 14, 2021 № 408. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programu-rozvoju-transkordonno-s140421> (Accessed 05 December, 2021).
8. Rudenko, V.P. and others (2019). *Menedzhment turystychnoi industrii* [Management of the tourism industry]. ChNU named after Fedkovich, Chernivtsi, 504 p. (in Ukr.).
9. Regional target program for the development of international cooperation and promotion of Ivano-Frankivsk region for 2022-2026: Order of the Ivano-Frankivsk Regional State Administration dated 23.10.2021 № 400. URL: [www.if.gov.ua >storage>app>uploads>public](http://www.if.gov.ua/storage/app/uploads/public) (Accessed 05 December, 2021).
10. World Economic Outlook Database-October 2021. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2021/October> (Accessed 06 December, 2021).
11. Wages in Europe. URL: <https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/zarplata-v-ievropi.html> (Accessed 06 December, 2021).
12. Shinkaruk, L.V., Vdovichen, A.A. (2018). *Makroekonomichni dysproportsii Ukrainy: osoblyvosti formuvannia ta mekhanizmy rehuliuвання* [Macroeconomic imbalances of Ukraine: features of formation and mechanisms of regulation]. Chernivtsi, 487 p. (in Ukr.).
13. Hrynevetsky S. Lack of proper attention to the Danube region has negatively affected its socio-economic situation. URL: <https://oda.odessa.gov.ua/vidsutnist-nalezhnanyi-uvagy-do-dunajskogo-regionu-negativno-vplynulo-na-jogo-soczialno-ekonomichne-stanovyshhe-sergij-grynevetskyj/> (Accessed 06 December, 2021).
14. Odesa Oblast and the EU Strategy for the Danube Region: Opportunities and Prospects in the Context of Ukraine's Future Presidency. URL: <https://niss.gov.ua/news/novyny-nisd/odeska-oblast-i-stratehiya-yes-dlya-dunajskoho-rehionu-mozhlyvosti-ta-perspektyvy> (Accessed 06 December, 2021).